

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර II විභාගය - 2025 ජනවාරි

ප්‍රශ්න පත්‍රය සහ යෝජිත උත්තර

(203) ව්‍යාපාර නීතිය (BLA)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540, පූජ්‍ය මුරුත්තෙට්ටුවේ ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාහේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන: 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
අදියර II විභාගය - 2025 ජනවර්
(203) ව්‍යාපාර නීතිය
යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 25)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

- 1.1 (1)
- 1.2 (4)
- 1.3 (4)
- 1.4 (4)
- 1.5 (3)
- 1.6 (4)

(එකකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 12)

- 1.7 සත්‍ය
- 1.8 අසත්‍ය
- 1.9 අසත්‍ය

1.10

- පරිගණකයකට අනවසරයෙන් ප්‍රවේශ වීම සහ අනවසර ප්‍රවේශය සුරක්ෂිත කිරීම.
- අපරාධයක් කිරීමට පරිගණකයකට අනවසරයෙන් ප්‍රවේශ වීම සහ අපරාධයක් කිරීමට පරිගණකයට අනවසරයෙන් ප්‍රවේශ වීම සුරක්ෂිත කිරීම.
- ඕනෑම පරිගණකයක ඇති ඕනෑම තොරතුරක් විනාශ කිරීම, මකා දැමීම හෝ දූෂණය කිරීම, හෝ එකතු කිරීම, ගෙනයාම හෝ වෙනස් කිරීම.
- අනවසරයෙන් ප්‍රවේශ වීමට අනවසර මූලාශ්‍රවලින් දත්ත ලබා ගැනීම හැක් කිරීමේ පද්ධති භාවිතයෙන්.
- පරිගණක මගින් සිදු කරන අපරාධවලට සහාය වීම සහ අනුබල දීම සහ කුමන්ත්‍රණය කිරීම.

(එක ලකුණු 01 බැගින් මුළු ලකුණු 03)

- 1.11 බිල්පතේ/ වෙක්පතේ මුහුණතෙහි සඳහන් කර ඇති පරිදි ආදායකයා තම නම ලිවීම හිස් පිටසන් ලෙස හැඳින්වේ. එවැනි හිස් පිටසන් කිරීමෙන් පසු එය දරන්නාට ගෙවිය යුතු බිල්පතක් බවට පත්වන බැවින්, එම බිල්පත/වෙක්පත ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට මුදල් බවට ගනුදෙනු කළ හැකිය.

1.12 පහත සඳහන් ඕනෑම දෙකක්.

- මිල ගිවිසුම මගින් නියම කළ හැක.
- තීරණය කළ යුතු මිල ගිවිසමේ නිශ්චිතව දක්වා ඇත.
- පාර්ශවයන් අතර ගනුදෙනු කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අනුව මිල තීරණය කළ හැක.
- පාර්ශවයන් ඉහත දක්වා ඇති කිසිදු ක්‍රමයක් මගින් මිල තීරණය නොකරන්නේ නම්, ගැනුම්කරු සාධාරණ මිලක් ගෙවිය යුතුය.

1.13 • නියමිත වේලාවට ගෙවීම.

- අත්හැරීමෙන්.
- ඒකාබද්ධ කිරීමෙන්.
- බිල්පත අවලංගු කිරීමෙන්.
- ප්‍රමාණාත්මක වෙනස් කිරීම මගින්.

1.14 • ණයවර ලිපිය

- විනිමය බිල්පත්
- අත්තිකාරම් ගෙවීම
- විවෘත ගිණුම් හරහා ගෙවීම
- ලේඛනගත එකතු කිරීමේ ගිවිසුම්

(එකකව ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 10)

(මුළු ලකුණු 25)

A කොටසෙහි අවසානය

දෙවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:**පරිච්ඡේදය 08 - රක්ෂණ නීතිය**

(a) රක්ෂණ නීතියේ මූලික මූලධර්මයක් වන රක්ෂණීය හිමිකම පිළිබඳ මූලධර්මය, රක්ෂණ ඔප්පුහිමියාට රක්ෂිතයාගේ ජීවිතයේ නීත්‍යානුකූල මූල්‍ය කොටසක් තිබීම අවශ්‍ය වේ. ජීවිත රක්ෂණ සන්දර්භය තුළ, ණයහිමියාගේ මරණය ණය ආපසු නොගෙවීම හේතුවෙන් මූල්‍යමය අලාභයක් ඇති කළ හැකි බැවින්, ණයහිමියාගේ ජීවිතය තුළ රක්ෂණීය හිමිකමක් ණයහිමියාට ඇත. මෙම මූලධර්මය ඩල්බ් එදිරිව ඉන්දියාව සහ ලන්ඩන් ජීවිත රක්ෂණ සමාගමේදී ස්ථිරව ස්ථාපිත කරන ලද අතර, එහිදී අධිකරණය ණයහිමියාගේ පැවැත්ම මත මූල්‍යමය යැපීම රක්ෂණ පොලියක පැවැත්ම සාධාරණීකරණය කරන බව තහවුරු කළේය. ආවරණය හිඟ ණය ඉක්මවා නොගියහොත්, ණයහිමියාට තම ණයහිමියාගේ ජීවිතය නීත්‍යානුකූලව රක්ෂණය කළ හැකි බව තහවුරු කරමින්, පසුකාලීන අවස්ථා වලදී සමාන තර්ක යොදාගෙන ඇත.

දී ඇති අවස්ථාවට මෙම මූලධර්මය අදාළ කර ගනිමින්, ණයහිමියෙකු ලෙස සිල්වාට, ණයට මිලදී ගත් භාණ්ඩ සඳහා රුපියල් මිලියන 2 ක් ණයයි, රවිනිගේ ජීවිතය තුළ රක්ෂණීය හිමිකමක් ඇත. රවිනිගේ මූල්‍ය දුෂ්කරතා ආපසු ගෙවීම ප්‍රමාද කර ඇති බැවින්, ණය පියවීමට පෙර මිය ගියහොත් සිල්වාට මුදල්මය අලාභයකට මුහුණ දීමට සිදුවේ. ඩල්බ් එදිරිව ඉන්දියාව සහ ලන්ඩන් ජීවිත රක්ෂණ සමාගම මත පදනම්ව,

සිල්වාට රවිනිගේ ජීවිතය සඳහා ජීවිත රක්ෂණ ඔප්පුවක් නීත්‍යානුකූලව ලබා ගත හැකිය, එය ඔහු දරන මූල්‍ය අවදානමට සෘජුවම අනුරූප වන බැවින්, රුපියල් මිලියන 2 ක මුදලකට සීමා වේ.

(ලකුණු 04)

(b) උපරිම විශ්වාසයේ මූලධර්මය (*uberrimae fidei*) අනුව, රක්ෂණ ගිවිසුමට එළඹීමට හෝ එය දිගටම කරගෙන යාමට අනෙක් පාර්ශවයේ තීරණයට බලපෑම් කළ හැකි සියලු වැදගත් කරුණු රක්ෂිතයා සහ රක්ෂක යන දෙදෙනාම සම්පූර්ණයෙන්ම හෙළි කළ යුතුය. මෙම අන්‍යෝන්‍ය බැඳීම රක්ෂණ සම්බන්ධතාවයේ සාධාරණත්වය සහ විනිවිදභාවය සහතික කරයි.

රක්ෂිතයා අවදානම පිළිගැනීමට හෝ ප්‍රතිපත්ති නියමයන් තීරණය කිරීමට රක්ෂණකරුගේ තීරණයට බලපෑම් කළ හැකි සියලුම වැදගත් කරුණු - ඔවුන් දන්නා හෝ දැනගත යුතු තොරතුරු - හෙළි කළ යුතුය. එවැනි කරුණු හෙළි කිරීමට අපොහොසත් වීමෙන් රක්ෂණ ගිවිසුමට අවලංගු කළ හැකිය.

රක්ෂක රක්ෂණ ගිවිසුමේ නියමයන් සහ ආවරණය පිළිබඳ පැහැදිලි සහ නිවැරදි තොරතුරු සපයමින්, රක්ෂණකරු යහපත් විශ්වාසයකින් ක්‍රියා කළ යුතුය. රක්ෂණකරු ප්‍රතිපත්තිය මිලදී ගැනීමට හෝ නඩත්තු කිරීමට රක්ෂිතයාගේ තීරණයට බලපෑ හැකි තීරණාත්මක තොරතුරු රඳවා නොගත යුතුය.

මෙම මූලධර්මය මගින් පූර්ණ හෙළිදරව් කිරීමේ සහ විනිවිදභාවයේ වැදගත්කම අවධාරණය කරන අතර, රක්ෂණ ක්‍රියාවලිය පුරාම දෙපාර්ශවයම යහපත් විශ්වාසයකින් කටයුතු කරන බව සහතික කරයි. නඩු නීති

- Looker v. Law Union Insurance Company
- London Assurance v. Mansel
- Buultjens v. Ceylon Insurance Co. Ltd.

නඩු තීන්දු ඇතුළත් කර තිබේද යන්න නොසලකා පැහැදිලි කිරීම සඳහා ලකුණු ලබා දී ඇත.

(ලකුණු 03)

(ii) ආසන්න හේතුව යනු අලාභයක් හෝ හානියක් සඳහා වන මූලික හේතුව වන අතර එය රක්ෂණ ඔප්පුවක් යටතේ ආවරණය වන සිදුවීමට සෘජුවම හේතු වේ. බහු සාධක හානියට දායක වන අවස්ථාවන්හිදී, ආසන්න හේතුව අලාභයට වඩාත්ම වැදගත් හෝ ප්‍රමුඛ හේතුව වන අතර, අනිවාර්යයෙන්ම නියමිත වේලාවට සිදු වූ හේතුව නොවේ.

හානියට ආසන්න හේතුව රක්ෂණ ඔප්පුව යටතේ ආවරණය කර ඇත්නම් පමණක් රක්ෂණකරුවන් වන්දි ගෙවීමට බැඳී සිටී. ආසන්න හේතුව රක්ෂණ ඔප්පුවේ ආවරණයේ විෂය පථයන් පිටත නම්, කිසිදු වන්දියක් ගෙවිය යුතු නොවේ.

(ලකුණු 03)

(මුළු කුණු 10)

තුන්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 10 - ව්‍යාපාරික පරිසරයට අදාළ වැරදි

- (a)
- ලකුණෙහි සුවිශේෂී භාවිතය.
 - ලකුණෙහි ලියාපදිංචිය පැවරීමට හෝ සම්ප්‍රේෂණය කිරීමට.
 - බලපත්‍ර කොන්ත්‍රාත්තු අවසන් කිරීමට.
 - ඕනෑම උල්ලංඝනයක් සඳහා ව්‍යවස්ථාපිත පිළියමක් සඳහා අයිතිය.
 - නිවැරදි කිරීම ලියාපදිංචි කිරීමේ අයිතිය.

(ලකුණු 03)

- (b)
- සොයාගැනීම්, විද්‍යාත්මක න්‍යායන් සහ ගණිතමය ක්‍රම.
 - පාරම්පරික ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හැර අනෙකුත් ශාක, සතුන් සහ අනෙකුත් ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් සහ ජීව විද්‍යාත්මක නොවන සහ ක්ෂුද්‍ර ජීව විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලීන් හැර ශාක හා සතුන් නිෂ්පාදනය සඳහා අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම ජීව විද්‍යාත්මක ක්‍රියාවලියකි.
 - ව්‍යාපාර කිරීම, තනිකරම මානසික ක්‍රියා සිදු කිරීම හෝ ක්‍රීඩා කිරීම සඳහා යෝජනා ක්‍රම, නීති හෝ ක්‍රම.
 - ශල්‍යකර්මයෙන් හෝ විකිත්සාව මගින් මිනිස් හෝ සත්ව ශරීරයට ප්‍රතිකාර කිරීමේ ක්‍රම සහ මිනිස් හෝ සත්ව ශරීරය මත ක්‍රියාත්මක කරන රෝග විනිශ්චය ක්‍රම.
 - පරමාණුක අවියක විශේෂ න්‍යෂ්ටික ද්‍රව්‍ය හෝ පරමාණුක ශක්තිය භාවිතා කිරීමේදී ප්‍රයෝජනවත් වන නව නිපැයුමක්.
 - ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාණිජමය සූරාකෑම වැළැක්වීම, මහජන සාමය, සදාචාරය ආරක්ෂා කිරීම, මානව, සත්ව හෝ ශාක ජීවිතය හෝ සෞඛ්‍යය ආරක්ෂා කිරීම ඇතුළුව සදාචාරය අවශ්‍ය වේ.

(ලකුණු 03)

- (c)
- විෂ, අබිං සහ භයානක මත්ද්‍රව්‍ය ආඥා පනත
 - ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීම සහ මර්දනය කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ඕනෑම නීතියක් හෝ නියාමනයක්
 - අල්ලස් පනත (26 වන පරිච්ඡේදය)
 - ගිනි අවි ආඥා පනත, පුපුරණ ද්‍රව්‍ය ආඥා පනත හෝ ප්‍රහාරාත්මක අවි පනත

- ජාත්‍යන්තර සංවිධානාත්මක අපරාධ සම්බන්ධයෙන් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ඕනෑම නීතියක්
- සයිබර් අපරාධ සම්බන්ධයෙන් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ඕනෑම නීතියක්
- ළමයින්ට එරෙහි වැරදි සම්බන්ධයෙන් දැනට ක්‍රියාත්මක වන ඕනෑම නීතියක්
- මරණ දඬුවම හෝ වසර හතක් හෝ ඊට වැඩි කාලයක් සිර දඬුවමක් නියම කළ හැකි දැනට ක්‍රියාත්මක වන වෙනත් ඕනෑම නීතියක් යටතේ වරදක්
- විනිමය පාලන පනත.

(ලකුණු 04)

(මුළු කුණු 10)

හතරවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 03 - භාණ්ඩ විකිණීමේ නීතිය

(a) මෙම අවස්ථාවේදී, මනිෂා විශේෂයෙන් 8 ප්‍රමාණයේ සපත්තු යුගලයක් ඉල්ලා සිටි අතර, නවීන් සපත්තු සැබවින්ම 8 ප්‍රමාණයේ බව තහවුරු කළේය. කෙසේ වෙතත්, ඒවා මිලදී ගැනීමෙන් පසු, මනිෂා සපත්තු සැබවින්ම 9 ප්‍රමාණයේ බව සොයා ගත්තේය. මෙම විෂමතාවය භාණ්ඩ විකිණීමේ ආඥා පනතේ 14 වන වගන්තිය යටතේ ගැටළුවක් මතු කරයි, එහි සඳහන් වන්නේ විස්තරය අනුව භාණ්ඩ විකුණන විට, ඒවා එම විස්තරයට අනුරූප විය යුතු බවයි.

භාණ්ඩ විකිණීමේ ආඥා පනතේ 14 වන වගන්තිය යටතේ, විස්තරය අනුව විකුණන ලද භාණ්ඩ විකුණුම්කරු විසින් ලබා දී ඇති විස්තරයට අනුකූල විය යුතු බවට ගම්‍ය කොන්දේසියක් ඇත. භාණ්ඩ මෙම අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට අපොහොසත් වුවහොත්, ඒවා ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට හෝ පිළියම් සෙවීමට ගැනුම්කරුට අයිතියක් ඇත. මනිෂා විශේෂයෙන් 8 ප්‍රමාණයේ සපත්තු ඉල්ලා සිටි නිසා සපත්තු ප්‍රමාණය ගිවිසුමේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් විය. සපත්තු ඇත්ත වශයෙන්ම 9 ප්‍රමාණයේ බැවින්, ඒවා නවීන් විසින් සපයන ලද විස්තරයට නොගැලපේ. මෙය 14 වන වගන්තිය යටතේ ව්‍යංග කොන්දේසි උල්ලංඝනය කිරීමක් වන අතර, ගිවිසුම අවලංගු කිරීම හෝ හානි වැනි නීතිමය පිළියම් සඳහා මනිෂා සුදුසුකම් ලබයි.

Varley v Whipp නඩුව විකුණුම්කරු Varley, අස්වැන්න නෙළන යන්ත්‍රයක් විකිණීමට එකඟ වූ අතර, එය ඔහු විස්තර කළේ "පාහේ අලුත්" සහ යන්තම් භාවිතා කරන ලද එකක් ලෙසයි." ගැනුම්කරු වන Whipp, යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීමට පෙර කිසි දිනෙක දැක නැති අතර විකුණුම්කරුගේ විස්තරය මත සම්පූර්ණයෙන්ම විශ්වාසය තැබීය. භාරදීමෙන් පසු, යන්ත්‍රය පැරණි බවක් දැඩි ලෙස භාවිතා කර ඇති බවත්, සපයා ඇති විස්තරයට නොගැලපෙන බවත් විජ් සොයා ගත්තේය. යන්ත්‍රය එහි විස්තරයට අනුකූල නොවන බව පවසමින් අධිකරණය විජ්ට පක්ෂව තීන්දුවක් දුන්නේය. එය විස්තරයෙන් විකිණීමක් වූ බැවින්, ප්‍රකාශිත ලක්ෂණ වලට ගැලපෙන භාණ්ඩ සැපයීමට විකුණුම්කරු අපොහොසත් වීම ව්‍යංග කොන්දේසි උල්ලංඝනය කිරීමක් වූ අතර, එමඟින් ගැනුම්කරුට භාණ්ඩ ප්‍රතික්ෂේප කර ගිවිසුම අවසන් කිරීමට ඉඩ සැලසේ.

සපත්තු නවීන් විසින් සපයන ලද විස්තරයට අනුරූප නොවූ බැවින්, මෙය භාණ්ඩ විකිණීමේ ආඥා පනතේ 14 වන වගන්තිය යටතේ ව්‍යංග කොන්දේසිය උල්ලංඝනය කිරීමකි. වර්ලි එදිරිව විජ් හි තීන්දුව මත පදනම්ව, සපත්තු ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට සහ මුදල් ආපසු ගෙවීමක් ඉල්ලා සිටීමට හෝ වැරදි නිරූපණය සඳහා වන්දි ඉල්ලා සිටීමට මනිෂාට නීත්‍යානුකූල අයිතිය ඇත.

නඩු තීන්දු ඇතුළත් කර තිබේද යන්න නොසලකා පැහැදිලි කිරීම සඳහා ලකුණු ලබා දී ඇත.

(ලකුණු 06)

- (b) • විකුණුම්කරුට විකිණීමේ අයිතියක් තිබිය යුතුය
- විස්තරය අනුව භාණ්ඩ විකුණන විට, එම භාණ්ඩ විස්තරයට අනුරූප විය යුතුය.
 - සපයන ලද භාණ්ඩ අරමුණ සඳහා සුදුසු විය යුතුය.
 - භාණ්ඩ අලෙවි කළ හැකි ගුණාත්මක බවින් යුක්ත විය යුතුය.
 - නියැදිය අනුව භාණ්ඩ විකුණන විට, භාණ්ඩ සාම්පලයට අනුරූප විය යුතුය.
 - ව්‍යංග වගකීම්
 - ව්‍යංග කොන්දේසියක් උල්ලංඝනය කිරීම වගකීම් කඩ කිරීමක් ලෙස සලකනු ලබන විට.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 07 - කම්කරු

(a) රුකා සේවකයෙකි

කම්කරු නීති මූලධර්ම යටතේ වැඩ කිරීමේ සම්බන්ධතාවය විශ්ලේෂණය කරන්නේ නම්, නුවන්ගේ වෙළඳ දැන්වීම් ආයතනය සමඟ ඔහුගේ කාර්යයේ පාලන මට්ටම සහ ඒකාබද්ධතාවය හේතුවෙන් රුකා සේවකයෙකු ලෙස වර්ගීකරණය කළ යුතුය.

පාලන පරීක්ෂණය

මූලදී, රුකාට ඔහුගේ කාර්යයේ යම් නිදහසක් තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, දීර්ඝ කරන ලද නියැලීමේදී, ඔහුට අවශ්‍ය වූයේ:

- මාස හයක් නුවන් සඳහා පමණක් වැඩ කරන්න.
- නුවන් විසින් නියම කරන ලද මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කරන්න.
- සතිපතා ප්‍රගතිය නුවන්ට වාර්තා කරන්න.

රුකාගේ වැඩ කාලසටහන සහ ක්‍රමය පිළිබඳ මෙම වැඩිවන පාලනය ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්තුවට වඩා රැකියා සම්බන්ධතාවයක් දැඩි ලෙස යෝජනා කරයි.

උපකරණ පරීක්ෂණය

- මූලදී රුකා තමාගේම උපකරණ භාවිතා කළේය.
- පසුකාලීන විධිවිධානයේදී, නුවාන් රුකාගේ වැඩ සඳහා විශ්‍රාගාර උපකරණ ලබා දුන්නේය.
- සේවායෝජකයින් සාමාන්‍යයෙන් සේවකයින් සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් සපයන අතර, රුකා ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුට වඩා සේවකයෙකු ලෙස ක්‍රියා කරන බව පෙන්වුම් කරයි.

ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය

මෙයින් අදහස් කරන්නේ එම පුද්ගලයා හිමිකරුට සපයන සේවාව උපාංගයක් නොවිය යුතු නමුත් ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන කාර්යයක් විය යුතු බවයි. මුල් අවධියේදී රුකා නිර්මාණය කළේ එක් ගිනයක් පමණි. නමුත් පසුව, තවත් ගින නිර්මාණය කිරීම සඳහා නුවන් ඔහුගේ සේවය ලබා ගැනීමට සැලසුම් කරයි. එය ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන කාර්යයකි.

ඉහත පරීක්ෂණවලට අනුව, මූලික විධිවිධානය යටතේ රුකා ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු වූ නමුත් නව විධිවිධානය අනුව ඔහු සේවකයෙකි.

(ලකුණු 07)

- (b) • සේවායෝජකයින්ගෙන් අදාළ දායක මුදල් එකතු කිරීම.
- සෑම සාමාජිකයෙකුගේම සාමාජික ගිණුම් පවත්වාගෙන යාම
 - සාමාජිකයින් විසින් ඉල්ලා සිටින අරමුදල් ගෙවීම
 - සාමාජිකයින්ගේ මෙම සුභසාධන අරමුදල් යෝජනා ක්‍රමයේ පරිපාලනය
 - අඩුපාඩු හඳුනා ගැනීම, නීතිමය පියවර ගැනීම සහ දඬුවම් නියම කිරීම
 - විවිධ සාකච්ඡා කළ හැකි උපකරණ සඳහා අරමුදල් ආයෝජනය කිරීම.
 - සෑම වසරක් අවසානයේම සෑම සාමාජිකයෙකුටම ලාභාංශ ගෙවීම

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය

(a) අයිලන්ඩ් මැෂිනරි ලිමිටඩ් සම්බන්ධයෙන්, සමාගමේ මූලික අරමුණ වන්නේ නිෂ්පාදනය, අලෙවිකරණය සහ බෙදා හැරීමේ ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළුව කාර්මික යන්ත්‍රෝපකරණ නිෂ්පාදනය සහ විකිණීම බව සංගමයේ ලිපිවල සඳහන් වේ.

උසස් වාණිජ කෝපි යන්ත්‍ර හතරක් මිලදී ගෙන ඒවා කෝපි කඩ සහ කැෆේවලට බදු දීමට අනිල් කළ යෝජනාව සමාගමේ වෛෂයික වගන්තියෙන් ඔබ්බට ගිය දෙයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙම ක්‍රියාකාරකම නීති විරෝධී හෝ අවලංගු නොවූවත්, එවැනි ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ තීරණය සමාගම් පනත යටතේ ඔවුන්ගේ රාජකාරි උල්ලංඝනය කිරීමක් ලෙස දැකිය හැකිය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිදුවන ඕනෑම පාඩුවක් සඳහා ඔවුන් පෞද්ගලිකව වගකිව යුතුය.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, අයිලන්ඩ් මැෂිනරි ලිමිටඩ් හි ප්‍රධාන කොටස් හිමියෙකු වන වන්ද්‍රා, කෝපි යන්ත්‍ර හතරක් මිලදී ගැනීමේ තීරණයට අභියෝග කිරීමට වලංගු හේතු තිබේ. තර්කය මත පදනම්ව, 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 188 වගන්තිය මගින් නියම කර ඇති පරිදි අධ්‍යක්ෂවරුන් ඔවුන්ගේ රාජකාරි උල්ලංඝනය කරමින් සිටිති.

තවද, සංගමයේ ලිපි සමාගම සහ එහි කොටස් හිමියන් අතර ගිවිසුමක් ලෙස ක්‍රියා කරයි; එය සමාගම එහි සාමාජිකයින්ට, සාමාජිකයින් සමාගමට සහ සාමාජිකයින් එකිනෙකාට බැඳ තබන විශේෂ ස්වභාවයේ ව්‍යවස්ථාපිත ගිවිසුමකි.

සංගමයේ ව්‍යවස්ථාව සාමාජිකයන් අතර ගිවිසුමක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර බේරුම්කරණය සඳහා වගන්තියක් ඇත. එබැවින්, සමාගම් ආරවුල් බේරුම්කරණ වගන්තියට අනුව විසඳා ගත යුතුය.

(ලකුණු 07)

- (b)
- සමාගමේ යහපත වෙනුවෙන් සහ යහපත් විශ්වාසයකින් යුතුව කටයුතු කිරීමට අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ යුතුකම.
 - සමාගමේ පනත සහ සංගම් වගන්තිවලට අනුකූල වීම අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ යුතුකම.
 - තම දැනුම හා පළපුරුද්ද ඇති පුද්ගලයෙකුගෙන් සාධාරණ ලෙස අපේක්ෂා කළ හැකි කුසලතා සහ සැලකිල්ලේ මට්ටම ක්‍රියාත්මක කිරීමේ යුතුකම සහ නොසැලකිලිමත් හෝ දැඩි නොසැලකිලිමත් ආකාරයකින් ක්‍රියා නොකළ යුතුය.
 - සමාගමක අධ්‍යක්ෂවරයාට වාර්තා, ප්‍රකාශ සහ මූල්‍ය දත්ත සහ වෙනත් මූලාශ්‍රවල නිවැරදි තොරතුරු භාවිතා කිරීමට විශ්වාසය තැබිය හැකිය.
 - අවශ්‍යතා හෙළි කිරීමේ යුතුකම.
 - සමාගම් තොරතුරු හෙළි නොකිරීමේ යුතුකම.
 - අධ්‍යක්ෂවරුන් විසින් කොටස් ගනුදෙනු හෙළිදරව් කිරීමේ යුතුකම.
 - පනතේ 216 වගන්තියට අනුකූලව පමණක් අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ වේතන සහ අනෙකුත් ප්‍රතිලාභ අනුමත කිරීම.
 - ණය ලබා නොදීම, පනතේ 217 වගන්තිය යටතේ අනුමත නොකළහොත් අධ්‍යක්ෂවරුන්ට කිසිදු ආරක්ෂාවක් සපයන්නෙකුගේ ඇපකරයකට එළඹීම.
 - බංකොලොත්භාවයකදී අධ්‍යක්ෂවරුන් 219 වගන්තියට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.
 - ප්‍රාග්ධනයේ බරපතල පාඩුවකදී අසාමාන්‍ය මහා සහා රැස්වීමක් කැඳවීමේ යුතුකම.

(ලකුණු 03)

(මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය - 02

(A)

!* සංජය ප්‍රියන්තට කළ දුරකථන ඇමතුම වලංගු දීමනාවක් බවට පත් කළ අතර, එය කොන්ත්‍රාත් සැකසීමේ සියලුම අත්‍යවශ්‍ය අංග තෘප්තිමත් කළේය. මෙම දීමනාව වාචිකව සන්නිවේදනය කරන ලදී, **Entores Ltd v. Miles Far East Corporation** හි ස්ථාපිත කර ඇති පරිදි, දීමනාවක් කිරීමේ නීත්‍යානුකූලව පිළිගත් ක්‍රමයක් වන අතර, එහිදී අධිකරණය තීරණය කළේ වාචික සන්නිවේදනය වලංගු දීමනාවක් බවට පත්වන්නේ එය පිරිනැමුම්කරුට පැහැදිලිව දැනුම් දෙන්නේ නම් බවයි. සංජයගේ යෝජනාව නිශ්චිත සහ පැහැදිලි වූ අතර, උණ බම්බු ප්‍රමාණය සහ මිල යන දෙකම නිශ්චිතව දක්වා ඇති අතර, තැපැල් ලිපියක් හරහා දීමනාව පිළිගැනීමට හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ඔහු ප්‍රියන්තට පැහැදිලිව උපදෙස් දුන් අතර එමඟින් නීතිමය සබඳතා ඇති කර ගැනීමේ පැහැදිලි අභිප්‍රාය පෙන්නුම් කළේය. එපමණක් නොව, ඔහුගේ සන්නිවේදනය ප්‍රතිකාර සඳහා ආරාධනයක් නොව සෘජු හා පැහැදිලි දීමනාවක් විය. මෙම සලකා බැලීම් සැලකිල්ලට ගෙන, සංජයගේ දුරකථනය හරහා වාචික සන්නිවේදනය කොන්ත්‍රාත් නීතිය යටතේ නීත්‍යානුකූලව බලාත්මක කළ හැකි දීමනාවක් විය.

නඩු තීන්දු ඇතුළත් කර තිබේද යන්න නොසලකා පැහැදිලි කිරීම සඳහා ලකුණු ලබා දෙනු ලැබේ.

(ලකුණු 03)

(b) සංජයට එරෙහිව පියවර ගැනීමට ප්‍රියන්තට නීතිමය පදනමක් තිබේද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා, කොන්ත්‍රාත් සැකසීමේ ක්‍රියාවලිය විශ්ලේෂණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ, පිරිනැමීම, පිළිගැනීම, අවලංගු කිරීම සහ තැපැල් රීතිය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි.

ජනවාරි 8 වන දින සංජය දුරකථනයෙන් ප්‍රියන්තට වලංගු දීමනාවක් කළ අතර, පිළිගැනීම තැපැල් ලිපියක් හරහා සන්නිවේදනය කළ යුතු බව සඳහන් කළේය. ජනවාරි 10 වන දින උදෑසන ලිපියක් පළ කිරීමෙන් ප්‍රියන්ත එම දීමනාව පිළිගත් අතර එය ජනවාරි 13 වන දින සංජයගේ කාර්යාලයට භාර දෙන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මෙම ලිපිය ලැබීමට පෙර, ජනවාරි 10 වන දින සවස අඩු මිලකට උණ බම්බු මිලදී ගැනීම සඳහා සංජය රමේෂ් සමඟ ගිවිසුම්ගත වූ අතර පසුව ප්‍රියන්තගේ දීමනාව ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

තැපැල් රීතිය යටතේ, පිළිගැනීම වලංගු යැයි සලකනු ලබන්නේ **Adams v. Lindsay** හි ස්ථාපිත කර ඇති පරිදි, ලැබීමෙන් පසු නොව, තැපැල් කරන අවස්ථාවේ දී ය. ප්‍රියන්ත ජනවාරි 10 වන දින ඔහුගේ පිළිගැනීම පළ කළ බැවින්, සංජය රමේෂ් සමඟ ඇති කර ගත් ගිවිසුමට පෙර, ඒ මොහොතේ දී නීත්‍යානුකූලව බැඳී ඇති ගිවිසුමක් ඇති කර ගන්නා ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, ප්‍රියන්ත එය පිළිගෙන තිබුණත්, ඔහුට තවමත් පිළිගැනීමේ ලිපිය ලැබී නොතිබුණත්, සංජයට එම දීමනාව අවලංගු කිරීමට නොහැකි විය. වලංගු කොන්ත්‍රාත්තුවක් පවතින බැවින්, ගිවිසුම ඉටු කිරීමට සංජය ප්‍රතික්ෂේප කිරීම කොන්ත්‍රාත්තුව උල්ලංඝනය කිරීමක් වන අතර, ප්‍රියන්තට නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ඉඩ සලසයි.

සාමාන්‍යයෙන් වාණිජ කොන්ත්‍රාත්තුව වලදී වන්දි ප්‍රදානය කිරීමට අධිකරණ කැමැත්තක් දැක්වුවද,

සංජයගේ කාර්ය සාධනය නොමැතිකම නිසා සිදුවන ඕනෑම මූල්‍ය අලාභයක් සඳහා ඔහුට වන්දි ඉල්ලා සිටිය හැකිය, නැතහොත් නිශ්චිත කාර්ය සාධනයක් ඉල්ලා සිටිය හැකිය. එබැවින්, කොන්ත්‍රාත්තුව කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් සංජයට එරෙහිව හිමිකම් පෑමක් ගොනු කිරීමට ප්‍රියත්නවශයෙන් නීතිමය හේතු තිබේ.

නඩු තීන්දු ඇතුළත් කර තිබේද යන්න නොසලකා, පැහැදිලි කිරීම් සඳහා ලකුණු ලබා දෙනු ලැබේ.

(ලකුණු 06)

(c) ඒකපාර්ශ්වික කොන්ත්‍රාත්තුව මූලධර්මය මත පදනම්ව සංජයට එරෙහිව කුමාරට නීතිමය හිමිකම් පෑමක් තිබිය හැකිය. ඒකපාර්ශ්වික කොන්ත්‍රාත්තුවක් සිදුවන්නේ මහජනතාවට දීමනාවක් ඉදිරිපත් කළ විට සහ නිශ්චිත ක්‍රියාව සිදු කිරීමෙන් පිළිගැනීම සම්පූර්ණ වූ විටය. කාර්ලිල් එදිරිව කාබොලික් ස්මෝක් බෝල් සමාගමේදී, අධිකරණය තීරණය කළේ, යම් පුද්ගලයෙකු ප්‍රකාශිත කොන්දේසි සපුරා ඇත්නම්, ත්‍යාගයක් පොරොන්දු වන දැන්වීමක් නීත්‍යානුකූලව බැඳී ඇති දීමනාවක් බවයි.

මෙම අවස්ථාවේ දී, සංජයගේ දැන්වීම පැහැදිලිවම EcoWrap භාවිතය සඳහා හානි ඉල්ලා සිටින ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට” රු. 100,000 ක් පිරිනමන ලදී, ඔවුන් උපදෙස් නිසි ලෙස අනුගමනය කළේ නම්. කුමාර උපදෙස් පරිදි EcoWrap භාවිතා කළ නමුත්, ඇසුරුම්කරණය විසුරුවා හැර, හානියක් සිදු කළේය.

දැන්වීමේ සඳහන් කොන්දේසි සපුරාලීමෙන්, කුමාර ඒකපාර්ශ්වික කොන්ත්‍රාත්තුව එලදායී ලෙස පිළිගත් අතර, එමඟින් ත්‍යාගය ගෙවීමට සංජය මත බැඳී ඇති නීතිමය බැඳීමක් ඇති කළේය. එබැවින්, පොරොන්දු වූ ත්‍යාගය ලබා දීමට අපොහොසත් වීම සම්බන්ධයෙන් හෝ දෝෂ සහිත නිෂ්පාදනය නිසා ඇතිවන ඕනෑම හානියක් සඳහා සංජයට එරෙහිව නීතිමය පියවර ගැනීමට කුමාරට හේතු තිබේ.

නඩු තීන්දු ඇතුළත් කර තිබේද යන්න නොසලකා, පැහැදිලි කිරීම් සඳහා ලකුණු ලබා දෙනු ලැබේ.

(ලකුණු 06)

SRI LANKA

පරිච්ඡේදය

(B)

(a)

රජීව් නොමැති කාලය තුළ ඔහුගේ වතුයාය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සමන් නියෝජිතයෙකු ලෙස පත් කරන ලදී. නියෝජිතයෙකු ලෙස, සමන් රජීව්ට භාරකාර සහ ගිවිසුම්ගත රාජකාරි කිහිපයක් ණයගැති විය. රජීව් තම අපේක්ෂාවන් සහ උපදෙස් පැහැදිලිව සන්නිවේදනය කිරීමෙන් ආයතනය ස්ථාපිත කළේය. සපයා ඇති අවස්ථාව සහ ස්ථාපිත නඩු නීතිය මත පදනම්ව, සමන් බහු රාජකාරි කඩ කළ බව පැහැදිලිය.

- විදුහල්පතිවරයාගේ උපදෙස්වලට අනුකූල වීමේ යුතුකම

නියෝජිතයෙකු විදුහල්පතිවරයාගේ නීත්‍යානුකූල සහ සාධාරණ උපදෙස් අනුගමනය කිරීමට බැඳී සිටී. Turpin v Bilton නඩුවේදී, උපදෙස් පරිදි විදුහල්පතිවරයාගේ යාත්‍රාව රක්ෂණය කිරීමට අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් නියෝජිතයා වගකිව යුතු අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍යමය අලාභයක් සිදුවිය. ඒ හා සමානව, රජීව් සමන්ට ණයට කිසිදු මිලදී ගැනීමක් නොකරන ලෙස පැහැදිලිවම උපදෙස් දුන්නේය. කෙසේ වෙතත්, නිමල්ගෙන් ණයට සැපයුම් මිලදී ගැනීමෙන් සමන් මෙම උපදෙස් උල්ලංඝනය කළ අතර, අනුකූල වීමේ ඔහුගේ යුතුකම උල්ලංඝනය කළේය.

- අධිකාරියක් පැවරීමට නොකළ යුතුකම

නියෝජිතයෙකු පෞද්ගලිකව තම රාජකාරී ඉටු කළ යුතු අතර කැමැත්තකින් තොරව අධිකාරිය පැවරිය නොහැක. **John McCann & Co v Paw** නඩුවේදී, අධිකරණය තීන්දු කළේ දේපළ වෙළඳාම් නියෝජිතයෙකුට අනවසර උප නියෝජිතයින් විසින් කරන ලද විකුණුම් සඳහා කොමිස් මුදලක් ලබා ගැනීමට අයිතියක් නොමැති බවයි. ඒ හා සමානව, **සමන් රජවිගේ** කැමැත්තෙන් තොරව **කමල්** වෙත වගකීම් පවරන ලදී. ඉන්පසු **කමල්** ණයට අමතර අනවසර මිලදී ගැනීම් සිදු කළ අතර, **රජවිගේ උපදෙස්** තවදුරටත් උල්ලංඝනය කළේය.

- ද්‍රව්‍යමය තොරතුරු හෙළි කිරීමට සහ රහසිගත ලාභයක් ලබා නොගැනීමට යුතුකම

නියෝජිතයෙකුට සියලු ද්‍රව්‍යමය කරුණු විදුහල්පතිවරයාට හෙළි කිරීමට මූලික බැඳීමක් ඇත. මෙම රාජකාරිය මඟින් විදුහල්පතිවරයාට ඔවුන්ගේ කටයුතු සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් තීරණ ගැනීමට සම්පූර්ණ හා නිවැරදි තොරතුරු ඇති බව සහතික කෙරේ. අදාළ තොරතුරු හෙළි කිරීමට අපොහොසත් වීම, නොදැනුවත්වම වුවද, මූල්‍යමය පාඩු හෝ විදුහල්පතිවරයාට අවස්ථා මග හැරීමට හේතු විය හැක.

සමන් රජවිගේ වන්නේ එළවළු වත්තක් සංවර්ධනය කළ අතර, එමඟින් මසකට රු. 120,000/- ක් උපයා ඇත. කෙසේ වෙතත්, මෙම නව ආදායම් මාර්ගය පිළිබඳව **රජවිට** දැනුම් දීමට ඔහු අපොහොසත් විය. **සමන්** හෙළි නොකිරීම නිසා **රජවිට** හිමිවිය යුතු මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ අහිමි වූ බැවින්, මෙය **Fullwood v Hurley** නඩුවට සාප්‍රවම සැසඳිය හැකිය. **රජවිට** දැනුම් දුන්නේ නම්, ඔහුට වතුයාය සම්බන්ධයෙන් වඩා හොඳ මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් තීරණ ගත හැකිව තිබුණි.

නඩු තීන්දු ඇතුළත් කර තිබේද යන්න නොසලකා, පැහැදිලි කිරීම් සඳහා ලකුණු ලබා දෙනු ලැබේ.

SRI LANKA

(ලකුණු 06)

(b) ණයහිමියෙකු ලෙස නිමල්ට, ණයට ලබා දුන් සැපයුම් සඳහා ගෙවිය යුතු මුදල් ආපසු ලබා ගැනීමට නීත්‍යානුකූල අයිතිවාසිකම් ඇත. ඔහුගේ අයිතිවාසිකම් රඳා පවතින්නේ සමන් සහ කමල් විසින් දරන ලද ණය සඳහා ප්‍රධානියා ලෙස රජවි වගකිව යුතු බවට ඔහුට හැකි ද යන්න මතය. මෙහි අදාළ වන ප්‍රධාන නීතිමය මූලධර්ම අතරට පැහැදිලි අධිකාරිය, ව්‍යංග අධිකාරිය සහ නියෝජිතයාගේ පුද්ගලික වගකීම ඇතුළත් වේ.

ණයට මිලදී ගැනීම් කිරීම **රජවි සමන්ට** පැහැදිලිවම තහනම් කළද, එසේ කිරීමට සමන් ඇඟවූ **අධිකාරියක්** ඇති බවට නිමල් තර්ක කළ හැකිය. ප්‍රකාශිතව අවසර දී නොමැති වුවද, නියෝජිතයෙකුට තම පවරා ඇති රාජකාරී ඉටු කිරීමට සාධාරණ ලෙස අවශ්‍ය ඇතැම් ක්‍රියා සිදු කිරීමට සිදු වූ විට ව්‍යංග අධිකාරියක් පැන නගී. **රජවි සමන්** වතුයාය කළමනාකරණය කිරීමට පත් කළ බැවින්, වතුයාය නඩත්තු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සැපයුම් මිලදී ගැනීම අවශ්‍ය වනු ඇතැයි උපකල්පනය කිරීම සාධාරණ ය. ණයට සැපයුම් මිලදී ගැනීම වතු කළමනාකරුවන්ට පොදු සහ අපේක්ෂිත පිළිවෙතක් නම්, සමන්ගේ ක්‍රියාවන් ඔහුගේ අධිකාරියේ සුපුරුදු විෂය පථයට අයත් යැයි **නිමල්ට** තර්ක කළ හැකිය. **Watteau v. Fenwick** නඩුවේදී, අධිකරණය තීන්දු කළේ, නියෝජිතයෙකුගේ ක්‍රියාවන්, නියෝජිත තනතුරේ සිටින කෙනෙකුට සිරිතක් නම්, විදුහල්පතිවරයා එවැනි ක්‍රියා සීමා කර තිබුණත්, ඒ සඳහා විදුහල්පතිවරයෙකු වගකිව යුතු බවට පත් කළ හැකි බවයි. මෙම මූලධර්මය ක්‍රියාත්මක කරමින්, වතුයාය කළමනාකරණය කිරීම සාමාන්‍යයෙන් එවැනි ගනුදෙනුවලට සම්බන්ධ වන්නේ නම්, **සමන්** විසින් කරන ලද ණය මිලදී ගැනීම් සඳහා **රජවි** තවමත් වගකිව යුතු අතර, නිමල්ට කිසිදු සීමාවක් පිළිබඳ දැනුවත් නොතිබුණි.

කමල්ට **රජවි** විසින් සාප්‍රවම බලය පවරනු නොලැබූ බැවින්, කමල් ණයට ගත් මිලදී ගැනීම් සඳහා

නිමල් රජවී වගකිව යුතු බවට පත් කළ නොහැක. කමල් උප නියෝජිතයෙකු ලෙස ක්‍රියා කළ නමුත් ඔහුගේ පත්වීම අනවසර වූ අතර, සමන් හෝ කමල් පමණක් ණය සඳහා පෞද්ගලිකව වගකිව යුතු විය. උප නියෝජිත ඊතිය යටතේ, උප නියෝජිතයෙකුගේ ක්‍රියාවන්ට විදුහල්පතිවරයෙකු බැඳී නොමැත, ඔවුන් පැහැදිලි අනුමැතියක් ලබා දී නොමැති නම් හෝ පසුව පනත් අනුමත කර නොමැති නම්.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටසෙහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved.
No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic,
mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association
of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)

